

WEWNĄTRZSZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Publicznej Szkole Podstawowej Marco Polo we Wrocławiu

w roku szkolnym 2023/2024

PODSTAWA PRAWNA REALIZACJI PROGRAMU

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem –to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
- Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
- Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów
- Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

CELE OGÓLNE

- Przygotowanie uczniów szkoły podstawowej metodami aktywnymi do wyboru kierunków kształcenia i zawodu poprzez samopoznanie, poznanie rynku pracy
- Przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie
- Kształtowanie proaktywnych postaw we współczesnym świecie
- Wspieranie uczniów w planowaniu kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń: po odbyciu zajęć zawodoznawczych powinien:

- Posiadać informacje na temat różnych grup zawodowych (charakter wykonywanej pracy, wymagania do konkretnego zawodu)
- Rozwija swoje zainteresowania i umiejętności, wie jak się uczyć

- Rozwija umiejętność pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe nawiązywanie relacji społecznych) □ Prezentuje postawę szacunku do pracy
- Zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu
- Rozwija umiejętność podejmowania decyzji
- Jest otwarty i przygotowany na wyznawania współczesnego świata (gotowość do zmian)
- Zna swoje predyspozycje zawodowe, mocne i słabe strony oraz ograniczenia, umiejętności, zainteresowania i uzdolnienia
- Potrafi sprecyzować swoje zainteresowania, zdolności i możliwości w zakresie mocnych i słabych stron
- Nabywa umiejętności opracowania indywidualnego planu działania – myślenie o swojej przyszłości
- Świadomie planuje swoją ścieżkę edukacyjno – zawodową (karierę zawodową)
- Jest aktywny i mobilny zawodowo na rynku pracy

Nauczyciele

- Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów
- Wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określając jego ścieżkę edukacyjną i zawodową
- Umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów
- Realizują tematy zawodoznawcze

ZASOBY

- Sale wyposażone w rzutniki multimedialne oraz Internet
- Programy komputerowe i płyty CD, DVD □ Biblioteka szkolna
- Szafa z dostępnymi teczkami zawodowymi
- Materiały psychoedukacyjne (literatura)
- Nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi

GRUPA DOCELOWA (ADRESACI)

Program realizowany jest we wszystkich klasach I-III oraz klasach IV-VI w roku szkolnym 2023/2024

KOORDYNATOR I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

Dyrektor szkoły, pedagog szkolny, wychowawcy klas.

METODY i FORMY PRACY

- pogadanka
- warsztaty psychoedukacyjne
- ankiety
- wycieczki zapoznawcze
- spotkania z przedstawicielami zawodów
- Quizy zawodoznawcze

PRZEWIDYWANE REZULTATY (EFEKTY)

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi: ▀

dokonać adekwatnej samooceny

- rozpoznać mocne i słabe strony
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności
- dostosować się do zmian
- współpracować w zespole
- skutecznie zaprezentować się
- zachować się asertywnie
- dopasować kompetencje do zawodu
- sprawnie się komunikować
- przewidzieć skutki działań

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych, realizowane podczas lekcji wychowawczych (zawodoznawczych)

1. Poznanie siebie Uczeń:
 - Opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; Prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
 - Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
 - Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
 - Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy Uczeń:
 - Odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
 - Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
 - Opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
 - Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
 - Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń:
 - Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
 - Wskazuje treści, których lubi się uczyć;
 - Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń:
 - Opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

- Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia realizowane są na podstawie programu edukacji wczesnoszkolnej.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych, realizowane podczas lekcji wychowawczych (Zawodo znawczych)

1. Poznanie własnych zasobów Uczeń:
 - Określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
 - Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
 - Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; □ Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
2. Świat zawodów i rynek pracy Uczeń:
 - Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
 - Opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
 - Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
 - Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
 - Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń:

- Wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; □
Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- Opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Adresatami programu są uczniowie Szkoły podstawowej, rodzice i nauczyciele.

C. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkół podstawowych.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

• określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; □ określa własną hierarchię wartości i potrzeb. 2. Świat zawodów i rynek pracy Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
 - uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
 - analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
 - wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; □ dokonuje autoprezentacji; □ charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń:
- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
 - analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów; □ charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; □ określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń:
- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
 - określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
 - identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; □ planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Program będzie realizowany sukcesywnie

- klasach I-III w formie preorientacji zawodowej–wycieczki , konkursy, gry, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów □ w klasach IV –VI w formie orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych iw ramach lekcji przedmiotowych .
- klasy VII i VIII będą uczestniczyć w obowiązkowych lekcjach z doradztwa zawodowego,(realizacja programu doradztwa zawodowego), udział w wycieczkach zawodoznawczych , prelekcjach i spotkaniach

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Lp.	ZADANIE	Realizator	Termin
1.	Rozwój zainteresowań dzieci poprzez uczestnictwo w darmowych zajęciach dodatkowych KANON - organizowanych przez szkołę	Nauczyciele prowadzący KANON	Cały rok szkolny
2.	Zajęcia z doradcą zawodowym wstępne. Ankiety zainteresowań i predyspozycji.	Doradca zawodowy	Wrzesień
3.	W CZYM MOŻE MI POMÓC DORADCA ZAWODOWY ?	Doradca zawodowy	Październik
4.	ZMAPUJ SVOJE PREFERENCJE	Doradca zawodowy	Listopad
5.	CO LUBIĘ? JAKIE MAM UMIEJĘTNOŚCI?	Doradca zawodowy	Grudzień
6.	MOJA MARKA OSOBISTA	Doradca zawodowy	Grudzień
7.	CZY TO, CZEGO SIĘ UCZĘ, PRZYDA MI SIĘ W PRZYSZŁOŚCI	Doradca zawodowy	Styczeń
8.	JAK MOŻE WYGLĄDAĆ PRACA W PRZYSZŁOŚCI?	Doradca zawodowy	Luty
9.	MARZENIA Z TERMINEM WAŻNOŚCI	Doradca zawodowy	Marzec
10.	Czy roboty zabiorą nam pracę?	Doradca zawodowy	Cały rok szkolny
11.	Dostęp do materiałów edukacyjnych w bibliotece szkolnej, quizy na platformie edukacyjnej "Mapa karier".	Dyrektor szkoły, pedagog, bibliotekarz	Cały rok szkolny
12.	Zaprowadzenie i aktualizacja szkolnej tablicy zawodoznawczej	Doradca zawodowy, pedagog, dyrektor	Cały rok szkolny
13.	Przeprowadzanie lekcji wychowawczych – zawodoznawczych	Nauczyciele wychowawcy	Cały rok
14.	Organizacja spotkań z przedstawicielami wybranych zawodów oraz oragnizowanie	Nauczyciele wychowawcy	Cały rok

wyjść z klasą na dni otwarte w szkołach średnich.		
---	--	--

OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM DORADZTWA I ICH ZADANIA

□ Dyrektor szkoły

-odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi

□ Doradca zawodowy

-realizacja scenariuszy z doradztwa zawodowego, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów, organizacja konkursów, prowadzenie tablicy informacyjnej , gromadzenie literatury, przedstawianie aktualnych informacji z rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomoc w trafnym wyborze dalszej drogi zawodowej, współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego

□ Pedagog, Psycholog

-realizacja scenariuszy zajęć , pomoc w samopoznaniu, prowadzenie doradztwa zawodowego w klasach I-VI SP, określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty)

□ Wychowawcy

-określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazują uczniom dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

□ **Nauczyciel bibliotekarz-**

gromadzenie aktualnych publikacji , kącik zawodoznawczy, współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego

□ **Nauczyciel informatyki**

–programy komputerowe z doradztwa zawodowego

□ **Pozostali nauczyciele uczący różnych przedmiotów**

-korelacja międzyprzedmiotowa , (podstawa programowa).Analiza programów nauczania poszczególnych przedmiotów w pozwala także włączyć nauczycieli w omawianie zagadnień z poradnictwa zawodowego. Podział zadań wg. kompetencji, wiedzy, doświadczenia i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego. Koncepcja edukacji poprzez przedmiotowej, treści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego integrowane są z treściami realizowanymi w ramach innych przedmiotów.

□ **Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy**

szkolnej włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej, organizują w sali kąciki zawodoznawcze

□ **Pielęgniarka szkolna**

-organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków –adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów , pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów

Zadania nauczycieli

Bieżąca obserwacja pracy ucznia i osiągniętych przez niego efektów pod kątem predyspozycji do nauki danego przedmiotu oraz pomoc w określeniu mocnych i słabych stron ucznia:

- rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniowskich,
- wspieranie uczniów w poszukiwaniu praktyk zawodowych I staży
- wsparcie w wyborze ścieżki kariery I planowaniu dalszej edukacji
- pomaganie uczniom w opracowaniu dokumentów aplikacyjnych, takich jak cv I list motywacyjny
- systematyczna kontrola efektów nauczania (próbne egzaminy, motywujący system oceniania itp.),
- realizacja obszarów doradztwa zawodowego w kontekście realizacji podstawy programowej
- przekazywanie informacji o zastosowaniu i przydatności danych treści nauczania w różnych dziedzinach życia(informacje pomocne w wyborze zawodu).